

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitularia Regvm Francorum

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

Conventus apud Andelaum, quando inter Guntramnum & Childebertum
Reges Episcoporum procerúmque consilio pax firmata, mutuíque foederis
pactio conscripta est.

urn:nbn:de:hbz:466:1-19366

xerint, alios canonica severitas corrigat, alios legalis poena percellat: quoniam nec innocentes potest reddere collata securitas liberos, nisi culparum probatio punierit criminosos; nec minor est pietas perversos contere quam relevare compressos. Convenit ergo ut iustitiae & aequitatis in omnibus vigore servato, distingat legalis ultio iudicum quos non corrigit canonica praedicatione sacerdotum. Quo fiat ut dum praeterita refecantur scelera, nullus audeat perpetrare futura, & ita universos excedentes pro disciplina tenore servando correctionis freno constringant ut in universa regione nostra pacis & concordiae iura proficiant. Cuncti itaque iudices iusta, sicut Deo placet, studeant dare iudicia. Nam non dubium est quod acrius illos condemnabit sententia nostri iudicij a quibus non tenetur aequitas iudicandi. Non Vicarios aut quoscunque de latere suo per regionem

sibi commissam instituire vel destinare praesumant, qui, quod absit, malis operibus consentiendo venaliter exerceant, aut iniqua quibuscunque spolia inferre praesumant. Clericorum transgressiones cum adversario instigante contigerint, quatenus illis pro divino amore reverentia major impenditur, tantum convenit ut acrius refecentur. Quoniam si sancti pastores, aut instituti iudices, quod nefas est, subditorum suorum scelera potius occultare quam refecare tentaverint, se ex hoc amplius reos esse vel noxios non ignorant. Cuncta ergo quae huius edicti tenore decrevimus, perpetualiter volumus custodiri; quia in sancta synodo Matisconensi haec omnia, sicut nostis, studuimus definire, quae praesentis auctoritate vulgamus. *Subscriptio Domini Gunthramni Regis*, Perrunas. Data sub die 1 v. Idus Novemb. anno xx iv. regni superscripti Regis.

CONVENTVS

APVD

ANDELAUM,

Quando inter Guntramnum & Childebertum Reges Episcoporum procerumque consilio pax firmata, mutuique foederis pactio conscripta est anno Christi DLXXXVII.

EXEMPLAR PACTIONIS.

CVM in Christi nomine praecellentissimi Domini Gunthramnus & Childebertus Reges & gloriosissima Domina Brunichildis Regina Andelaum caritatis studio convenissent, ut omnia quae undecunque inter ipsos scandalum poterant generare, pleniori consilio definirent, id inter eos, mediantibus sacerdotibus atque proceribus, Deo medio, caritatis studio sedit, complacuit, atque convenit, ut quandiu eos Deus omnipotens in praesenti saeculo superesse voluerit, fidem & caritatem puram & simplicem sibi debeant conservare. Similiter quia Dominus Gunthramnus, juxta pactionem quam cum bonae memoriae Domino Sigiberto inierat, integram portionem, quae est de regno Chariberti, illis fue-

rat consecutus, sibi diceret in integrum redhiberi, & pars Domni Childeberti ea quae pater suus possederat ad se vellet ex omnibus revocare, id inter ipsos constat fixa deliberatione finitum, ut in illam tertiam portionem de Parisiensi civitate, cum terminis & populo suo, quae ad Dominum Sigibertum de regno Chariberti conscripta pactione pervenerat, cum castellis Duno & Vindocino, & quicquid de pago Stampensi vel Carnoteno in pervio illo antefatus Rex cum terminis & populo suo perceperat, in iure & dominatione Domni Gunthramni, cum eo quod superflite Domino Sigiberto de regno Chariberti antea tenuit, debeant perpetualiter permanere. Pari conditione civitates Meldoneses, & duas por-

tionem de Silvanectis, Turonos, Picavos, Abrincatas, Vicum Iuliensem, cum Conforanis, Lapurdo, & Albige, Dominus Childebertus Rex cum terminis à præfenti die suæ vindicet potestati. Ea igitur conditione servata, ut quem Deus de ipsis Regibus superstitem esse præceperit, regnum illius qui absque filiis de præfentis seculi luce migraverit ad se in integritate jure perpetuo debeat revocare & posteris suis Domino auxiliante relinquere. Illud specialiter placuit per omnia inviolabiliter conservari, ut quicquid Dominus Gunthramnus Rex filie suæ Chlorildi contulit, aut adhuc Deo propitiante contulerit, in omnibus rebus atque corporibus, tam in civitatibus quam agris vel redditibus, in jure & dominatione ipsius debeat permanere, & si quid de agris fiscalibus, vel speciebus, atque præsidio, pro arbitrij sui voluntate facere aut cuiquam conferre voluerit, in perpetuo auxiliante Domino conservetur, neque à quocunque ullo unquam tempore convellatur, & sub tuitione ac defensione Domini Childeberti, cum his omnibus quæ ipsam transitus genitoris sui invenerit possidentem, sub omni honore & dignitate secunda debeat possidere. Pari conditione repromittit Dominus Gunthramnus Rex ut si, ut habet humana fragilitas, quod divina pietas non permittat, nec ille videre desiderat, si contigerit Dominum Childebertum eo superstite de hac luce migrare, filios suos Theodobertum & Theodoricum Regem, vel si adhuc alios ipsi Deus dare voluerit, ut pius pater sub sua tuitione & defensione recipiat, ita ut regnum patris eorum sub omni soliditate possideant, & genitricem Domini Childeberti Domnam Brunichildem Reginam, vel filiam ejus Chlodosuandam germanam Domini Childeberti Regis, quandiu intra regionem Francorum fuerit, vel ejus Reginam Faileubam, tamquam sororem bonam, & filias in sua tuitione & defensione, spiritali dilectione recipiat, & sub omni honore & dignitate cum omnibus rebus earum, cum civitatibus, agris, redditibus, vel cunctis titulis, & omni corpore facultatis, tam quod præfenti videntur tempore possidere, quam quod adhuc Christo præfule justè potuerint augmentare, sub omni securitate & quiete possideant, ut si quid de agris fiscalibus vel speciebus atque præsidio pro arbitrij sui voluntate facere

aut cuiquam conferre voluerint, fixa stabilitate in perpetuo conservetur, nec à quibuscunque voluntas illorum ullo tempore convellatur. De civitatibus vero, hoc est, Burdegala, Lemovica, Cadurco, Benarno, & Begorra, quas Gailefuindam germanam Domine Brunichildis tam in dote quam in morganegeiba, hoc est, matutinali dono, in Franciam venientem certum est adquisisse, quas etiam per judicium gloriosissimi Domini Gunthramni Regis vel Francorum, superstitibus Chilperico & Sigiberto Regibus, Domna Brunichildis noscitur adquisisse, ita convenit, ut Cadurcam civitatem cum terminis & cuncto populo suo Domna Brunichildis de præfenti in sua proprietate percipiat, reliquas vero civitates ex hac conditione superius nominatas Dominus Gunthramnus dum advivit possideat, ita ut quandoque post ejus transitum in dominationem Domine Brunichildis heredumque suorum cum omni soliditate Deo propitiante revertantur, nec superstite Domino Gunthramno, neque à Domna Brunichilde, neque à filio suo Childeberto Rege, filiisque suis, quolibet ingenio vel tempore repetantur. Simili modo convenit ut Silvanectum Dominus Childebertus in integritate teneat, & quantum tertia Domini Gunthramni exinde debita competit, de tertia Domini Childeberti, quæ est in Rossontensi, Domini Gunthramni partibus compensetur. Similiter convenit ut secundum pactiones inter Dominum Gunthramnum & bonæ memoriæ Dominum Sigibertum initas, leudes illi qui Domino Gunthramno post transitum Domini Chlotharij sacramenta primitus præbuerunt, & si postea convincuntur se in parte alia tradidisse, de locis ubi commanere videntur convenit ut debeant removeri. Similiter & qui post transitum Domini Chlotharij convincuntur Domino Sigiberto sacramenta primitus præbuisse, & se in aliam partem transtulerunt, modo simili removeantur. Similiter quicquid antefati Reges Ecclesiis aut fidelibus suis contulerint, aut adhuc conferre cum justitia Deo propitiante voluerint, stabiliter conservetur. Et quicquid unicuique fidelium in utriusque regno per legem & justitiam redhibetur, nullum ei præjudicium pariat, sed liceat res debitas possidere atque recipere. Et si aliquid cuique per interregna sine culpa sublatum

est, audientia habita restauretur. Et de eo quod per munificentiam precedentium Regum unusquisque usque ad transitum gloriosæ memoriæ Domni Chlotharij Regis possedit, cum securitate possideat. Et quod exinde fidelibus personis ablatum est, de præsentis recipiat. Et quia inter præfatos Reges pura & simplex est in Dei nomine concordia inligata, convenit ut in utroque regno utriusque fidelibus tam pro causis publicis quam privatis quicumque voluerit ambulare, pervium nullis temporibus denegetur. Similiter convenit ut nullus alterius leudes nec solliciter nec venientes excipiat. Quod si forsitan pro aliqua amissione partem alteram crediderit expetendam, juxta qualitatem culpæ excusati reddantur. Hoc

etiam huic addi placuit pactioni, ut si qua pars præsentia statuta sub quacunque calliditate tempore quocunque transcendere, omnia beneficia tam repromissa quam in præsentis collata amittat, & illi proficiat qui inviolabiliter omnia supra scripta servaverit, & sit de sacramentorum obligatione in omnibus absoluta. His itaque omnibus definitis, jurant partes per Dei omnipotentis nomen & inseparabilem Trinitatem vel divina omnia ac tremendum diem judicij se omnia quæ superius scripta sunt absque ullo dolo malo vel fraudis ingenio inviolabiliter servaturos. Facta pactio sub die quarto Kalendas Decembris anno vicefimo sexto regni Domni Gunthramni Regis, regni Childeberti verò duodecimo anno.

PACTUS PRO TENORE PACIS

Dominorum Childeberti & Chlotharij Regum.

Circa annum Christi D X C I I I.

VT quia multorum insanie convalescent, malis pro immanitate scelerum digna reddantur. Id ergo decretum est, ut apud quemcunque, post interdictum, latrocinium comprobatur, vita incurrat periculum.

II. Si quis ingenuam personam pro furto ligaverit, & negator extiterit, duodecim juratores medios electos dare debet quod furtum quod obicit verum sit. Quod si latro redimendi se habet facultatem, se redimat. Si facultas deest, tribus malis parentibus offeratur. Et si non redimitur, de vita componat.

III. Qui furtum vult celare, & occultè sine iudice compositionem acceperit, latroni similis est.

IV. Si homo ingenuus in furto inculpatus, ad æneum provocatus, manum incenderit, quantum inculpatur, furtum componat.

V. Si servus in furto fuerit inculpatus, requiratur à domino ut ad viginti noctes

ipsum in mallum præsentet. Et si dubitatus est, ad fortem ponatur. Quod si placitum funnis non detricaverit, & alias viginti noctes ita fiet. Et persecutor causæ de suis consimilibus tres, & de electis aliis tres dabit, qui sacramenta firmarent per placita quod lex Salica habet fuisse completum. Et si dominus servum non præsentaverit, legem unde inculpatur componat, & de servo faciat cessionem.

VI. Si servus minus tremisso involaverit, & mala forte præferit, dominus servi tres solidos solvat, & servus ille trecentos ictus accipiat flagellorum.

VII. Si quis mancipia aliena injustè tenuerit, & inter dies quadraginta non reddiderit, ut latro mancipiorum teneatur obnoxius.

VIII. Si litus, de quo inculpatur, ad fortem ambulaverit, mala forte præferit, medietatem ingenui legem componat, & juratores sex medios electos dare debet.

DECRETIO